

● گزارش کوتاه

بررسی تأثیر طراحی و اجرای لاگ بوک بر میزان رضایتمندی و عملکرد واحد کارورزی دانشجویان پرستاری در یک بیمارستان اعصاب و روان نظامی

مریم عزیزی^۱، حدیث براتی^۲، فریال خمسه^۳، محمد براتی^۴، *عزیزه علیزاده^۵

چکیده

مقدمه: دفترچه ثبت فعالیت‌های یادگیری یکی از پرکاربردترین شیوه‌های ارزشیابی است. تحقیقات نشان داده است. روند ارزشیابی دانشجویان پرستاری در بخش بالینی اغلب توأم با نارضایتی است. با توجه به نواقص موجود در روش‌های ارزشیابی مهارت‌های بالینی، محققین بر آن شدند تا با استفاده از لاگ بوک روش مناسبی برای ارزشیابی گروه فوق طراحی و اجرا کنند.

روش بررسی: پژوهش حاضر از نوع نیمه تجربی است که در سال ۹۴-۹۳ در یک بیمارستان تخصصی اعصاب و روان نظامی اجرا گردید. در این مطالعه ۲۰ نفر از دانشجویان پرستاری با شیوه نمونه‌گیری در دسترس در پژوهش شرکت کردند. پس از اتمام واحد کارورزی بهداشت روان ۱، دیدگاه دانشجویان در خصوص استفاده از چک لیست مورد ارزشیابی قرار گرفت. سپس در واحد کارورزی بهداشت روان ۲، شیوه لاگ بوک اجرا گردید و پرسشنامه نظرسنجی از شیوه جدید توسط آنان تکمیل گردید. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون‌های آماری تی همبسته تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین و انحراف معیار نمرات روش لاگ بوک (۳۲/۲±۳/۲۷) با روش سنتی (۲۵/۳۵±۸/۷۸) حاکی از تفاوت معنی‌داری بین دو روش بود ($p=0/002$ و $t=3/498$).

بحث و نتیجه‌گیری: نمرات دانشجویان در روش لاگ بوک نسبت به روش سنتی بالاتر است ولی رضایت دانشجویان از روش سنتی نسبت به روش لاگ بوک بیشتر است. بنابراین نیاز به انجام اصلاحات و مطالعات وسیع‌تر در سایر مراکز آموزشی محسوس است.

کلمات کلیدی: دانشجویان پرستاری، رضایتمندی، کارورزی

۱. مربی، تهران، ایران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، دانشکده پرستاری، گروه روان پرستاری
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، یزد، ایران، دانشگاه علوم پزشکی یزد
۳. مربی، تهران، ایران، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، دانشکده پرستاری، گروه روان پرستاری
۴. استادیار، تهران، ایران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، مرکز تحقیقات بیماریهای عفونی
۵. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، تهران، ایران، دانشگاه علوم پزشکی آجا، بیمارستان اعصاب و روان ۵۰۵ (*مؤلف مسئول) alizadeh8778@gmail.com

(سال هجدهم، شماره دوم، تابستان ۱۳۹۵، مسلسل ۵۵)
تاریخ پذیرش: ۹۵/۱/۱۷

فصلنامه علمی پژوهشی ابن سینا / اداره بهداشت، امداد و درمان نهجا
تاریخ دریافت: ۹۴/۱۰/۲۳

مقدمه

ارزش یک آموزش ایده‌آل بالینی، در پیشبرد حرفه‌ای و فردی پرستاران و نیز رشد مهارت و نقش‌های پرستاری، غیرقابل انکار است [۱]. مطالعات نشان داده است که آموزش پرستاری منافع فرصت‌های غیر رسمی یادگیری و رشد مهارت‌های غیرتکنیکی را نیز به همراه دارد که در رضایت بیشتر دانشجویان مؤثر است [۲].

با توجه به حساسیت بالای گروه‌های پزشکی و ارتباط مستقیم آنها با زندگی انسان و سلامت جامعه، اهمیت عواملی مانند رضایت و علاقمندی مضاعف می‌شود و هر عاملی که بتواند این ظرفیت را افزایش دهد، حائز اهمیت است. عواملی مانند تغییرات ناگهانی در نقش، شکاف بین آموزش و کار بالینی، فقدان دانش و مهارت حرفه‌ای، فقدان اعتماد در ارائه مراقبت مستقل، فقدان آشنایی با ابزار پزشکی یا روش کار دستگاه‌ها و آزمون‌ها، پاسخگویی با ابهام یا ناآشنایی با دستورات و داروها، تعامل ضعیف با بیمار، خانواده‌هایشان و دیگر همکاران و حمایت ناکافی از پرستاران، رضایت دانشجویان فارغ‌التحصیل را کاهش می‌دهد و منجر به کاهش ایقا در محیط کار می‌شود [۳].

آموزش بالینی در دوره کارآموزی و کارورزی توانمندی لازم را برای دانشجویان فراهم می‌سازد تا دانش نظری را به مهارت‌های روانی-حرکتی متنوعی که برای مراقبت از بیمار لازم است تبدیل نماید، به نحوی که همه دانشجویان در پایان دوره تحصیلی خود قادر باشند مهارت‌های آموخته شده را با کفایت لازم اجرا کنند. به عبارت دیگر اهمیت تربیت پرستارانی که علاوه بر دانش، در عمل هم مهارت داشته باشند، بیانگر این نکته است که تجربه بالینی جزء بسیار مهمی از آموزش پرستاری است. در بالین، آموخته‌های تئوری، تجزیه و تحلیل شده و به واقعیت تبدیل می‌شوند. یافته‌های برخی مطالعات در ایران میزان دستیابی دانشجویان پرستاری به صلاحیت بالینی را متوسط و ضعیف گزارش می‌کند. تجارب عینی برخی دانش آموختگان پرستاری نیز عدم آمادگی آنها را برای ورود به محیط

کار نشان داده است [۴].

ضعف برنامه‌ریزی و ارزشیابی، ضعف مهارت‌های حرفه‌ای دانش آموختگان و کاهش کارایی و اثربخشی نظام آموزش و کیفیت ارائه خدمات بهداشتی-درمانی در جامعه را در پی دارد. عوامل متعددی بر پیشرفت آموزش بالینی مؤثر است که از جمله شیوه‌های رهبری مشارکتی، علاقه‌مندی مربی، سابقه بالینی مربی، اطلاع مربی از مقررات بخش، ارزشیابی مربی توسط دانشجویان، ارزشیابی دانشجویان توسط مربی و بازخورد مناسب به او و ... از این عوامل هستند. تحقیقات نشان می‌دهد روند ارزشیابی دانشجویان در بخش بالینی اغلب توأم با نارضایتی است. در مطالعه‌ای این رقم ۷۷٪ و در مطالعه‌ای دیگر این میزان ۵۱٪ گزارش شده است و مطالعه‌ای در اصفهان ۴۵٪ نشان داد که ترس از ارزشیابی مربی در دانشجویان به عنوان عامل تنش‌زا مطرح شده است. یکی از روشهای ارزشیابی بالینی دانشجویان روش لاگ‌بوک^۱ یا دفترچه ثبت مهارت‌های عملکردی است، مهارت‌ها و توانایی‌هایی که دانشجویان باید کسب کنند در یک دفترچه نوشته می‌شود و در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد که او پس از انجام هر یک از وظایف، با ذکر تاریخ و نحوه مشارکت خویش، اطلاعات را ثبت می‌کند و مربی در قسمتی از دفترچه انجام و نحوه مشارکت دانشجویان را با امضا تأیید یا تعدیل می‌کند [۵].

دفترچه ثبت فعالیت‌های یادگیری پیشرفت دانشجویان در راستای اهداف را ارزیابی کند و می‌تواند منجر به بهبود ساختار بالینی شود. دانشجویان به طور پیوسته فعالیت‌های آموزشی ضروری را ثبت می‌کنند و برای هماهنگ کردن دوره یک دیدگاه مفید از محتوا و ماهیت تجارب آموزشی دانشجویان در بیمارستان‌ها ایجاد می‌کند. در این راستا، تلاش می‌گردد تا اهداف آموزشی را از پیش تعیین نمود و دانشجویان را در برابر فرصت‌های یکسان آموزشی و منطبق با اهداف مشخص شده قرارداد و آنها را در طول دوره به صورت محسوس و نامحسوس

1. Log book

پایش نمود تا از مسیر اهداف تعیین شده خارج نگردند، برای اصلاح به آنها بازخورد داد و در پایان دوره با ابزاری مناسب، آنها را مورد ارزیابی صحیح و دقیق قرار داد. مطالعه‌ای که در خصوص استفاده از دفترچه ثبت فعالیت‌های یادگیری برای تعیین مشارکت دانشجویان و اساتید در روند ارزشیابی یادگیری‌ها انجام شد، نشان داد که لاگ بوک از سه طریق مؤثر است: اول، برای ارزیابی گروه‌های کوچک؛ دوم، تشویق و راهنمایی فوری که منجر به تعامل جدی بین اساتید و دانشجویان می‌شود؛ و بالاخره، ایجاد فضای مناسب برای بازخورد مربیان از ارزیابی فعالیت‌های دانشجویان [۶].

در مطالعه‌ای با هدف بررسی تاریخچه استفاده از آموزش نامه، تعاریف، مزایا، معایب و کاربرد آن به عنوان استراتژی بازخوردی پرستاری پرداخت، نتایج نشان داد لاگ بوک به دلیل کاهش فاصله بین نظریه و بالین می‌تواند به استاد و دانشجو در رسیدن به اهداف آموزشی و بالینی کمک کند. همچنین، به کمک آن می‌توان از دانشجو و استاد بازخورد گرفت [۷].

با توجه به اهمیت آموزش بالینی برای دانشجویان پرستاری و نیز فواید مطرح شده در خصوص ارزشیابی لاگ بوک، همچنین، کمبود منابع تحقیقاتی در زمینه اثربخشی این نحوه ارزیابی در بخش روان، پژوهشگران این مطالعه علاقمند به طراحی و اجرای لاگ بوک در زمینه ارزشیابی دانشجویان پرستاری در بالین بیماران روان و تأثیر آن بر میزان رضایت دانشجویان شدند. در این مطالعه، پژوهشگران علاقمند به پاسخ گویی به این سؤال بودند که آیا طراحی و اجرای لاگ بوک بر میزان رضایتمندی دانشجویان از نحوه ارزشیابی و یادگیری آنان در کارورزی اعصاب و روان مؤثر است یا خیر؟

روش بررسی

پژوهش حاضر یک پژوهش نیمه تجربی است که در سال ۹۳-۹۴ در یک بیمارستان تخصصی اعصاب و روان نظامی اجرا گردید. جامعه پژوهش دانشجویان دوره کارورزی رشته پرستاری بودند که با روش نمونه‌گیری در دسترس در مطالعه

شرکت کردند. حجم نمونه برای این تحقیق ۲۰ نفر در نظر گرفته شد. ابزار گردآوری داده‌ها شامل دفترچه ثبت مهارت بالینی (لاگ بوک) و دو پرسشنامه مربوط به بررسی سطح عملکرد و رضایتمندی دانشجویان عرصه پرستاری از لاگ بوک و روش سنتی بود. این دفترچه‌ها توسط مربیان گروه پرستاری و پس از رایزنی‌های متعدد و مرور منابع تهیه شد که اعتبار علمی آن از نظر محتوا توسط تعدادی از اساتید دانشکده بررسی و مورد تأیید قرار گرفت. دفترچه ثبت مهارت‌های عملکردی لاگ بوک در ۴ بخش و ۱۲ صفحه بر اساس اهداف آموزشی و سرفصل دوره کارشناسی درس بالینی بهداشت روان مصوب شورای عالی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین شد. برای تدوین آن از اساتید رشته پرستاری و نیز چک لیست موجود در لاگ بوک گروه روان پرستاری سایر دانشگاه‌ها استفاده شد و در آن فعالیت‌هایی که در طول ترم از دانشجویان انتظار می‌رفت، متناسب با اهداف و امکانات بیمارستان محل کارورزی فهرست شد. مقدمه لاگ بوک شامل قوانین و مقررات آموزشی، اهداف کلی دوره، اهداف رفتاری، منابع مورد مطالعه بود. در قسمت بعدی مهارت‌هایی که دانشجو باید در طول ترم بیاموزد مانند مهارت‌های شناختی، نگرشی و حرکتی لیست گردید. قسمت بعدی شامل فعالیت‌های ضروری است که دانشجو به عنوان روان پرستار ملزم به انجام آن است. بخش آخر نیز شامل تکالیفی است که از دانشجو انتظار می‌رود تا پایان دوره تحویل دهد. در انتهای لاگ بوک نیز جدول نحوه ارزشیابی دانشجو آورده شده و در پایان دانشجو انتظارات و انتقادات خود را بیان خواهد کرد.

ابزار دیگر پرسشنامه محقق ساخته‌ای بود که این پرسشنامه شامل دو بخش اطلاعات دموگرافیک و بخش بررسی سطح عملکرد و رضایتمندی از روش لاگ بوک و سنتی بود که بر اساس اطلاعات و منابع و مقالات علمی و با نظر مشاور آمار و علمی و در رابطه با اهداف پژوهش تهیه گردید. این پرسشنامه دارای ۱۹ سؤال در ۵ حیطه انگیزه و یادگیری، نظارت، نظم و ترتیب، ارزشیابی و رضایتمندی بود. همچنین یک سؤال باز در

جدول ۲- مقایسه نگرش دانشجویان نسبت به ارزشیابی با روش سنتی و لاگ بوک به تفکیک حیطه‌های مورد بررسی

حیطه	روش لاگ بوک	روش سنتی	مقدار p	آزمون t
انگیزه و یادگیری	۹/۲±۱/۹	۷/۵±۳/۳	۰/۰۳۲	۲/۳۱۹
نظارت	۵/۷۵±۰/۹۱	۲/۲±۲/۲۸	۰/۰۰	۶/۶۹۲
نظم و ترتیب	۵/۳۵±۰/۹۳	۳/۹±۱/۷۴	۰/۰۰۵	۳/۱۴۲
ارزشیابی	۱۰/۴±۱/۳۱	۸/۸۵±۳/۸	۰/۰۸۸	۱/۷۹۶
رضایتمندی	۱/۵±۱/۱۹	۲/۹±۱/۱۶	۰/۰۰۲	-۳/۶۲۱

* سطح خطای ۰/۰۵ و با استفاده از روش آماری تی جفتی

نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف نشان داد که توزیع نمرات نرمال است. در جدول ۱ میانگین و انحراف معیار نمرات کسب شده در روش لاگ بوک $۳۲/۲ \pm ۳/۲۷$ و در روش سنتی $۲۵/۳۵ \pm ۸/۷۸$ بود که آزمون آماری تی اختلاف معنی‌داری را نشان می‌دهد ($p=۰/۰۰۲$ و $t=۳/۴۸۹$).

نگرش دانشجویان از دو شیوه ارزشیابی در این جدول بیانگر آن است که دانشجویان در حیطه‌های انگیزه و یادگیری، نظارت و نظم و ترتیب روش لاگ بوک را مؤثرتر دانسته‌اند و از نظر حیطه ارزشیابی بین دو روش مربوطه تفاوت معناداری مشاهده نشده است. از نظر حیطه رضایت، دانشجویان از روش سنتی رضایت بیشتری داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری

همانطور که ذکر شد نتایج تحلیل‌ها نشان داد نمرات کلی دانشجویان در روش لاگ بوک نسبت به روش سنتی تفاوت معنی‌داری دارد. در حیطه انگیزه و یادگیری، حیطه نظارت و حیطه نظم و ترتیب نیز روش لاگ بوک بر روش سنتی برتری معنی‌داری داشت. اما در حیطه ارزشیابی و رضایتمندی دانشجویان روش سنتی را ترجیح دادند.

پرستاری یکی از مهمترین حرفه‌های مرتبط با سلامت و بهداشت است. یکی از عوامل استرس‌زای دانشجویان روش‌های ارزیابی اساتید پرستاری است. لاگ بوک به طور گسترده به عنوان وسیله‌ای برای ارزیابی پیشرفت دانشجویان استفاده می‌گردد [۸]. لاگ بوک‌ها در کار بالینی آموزش پزشکی، در زمینه ارزشیابی دانشجویان، ارزشیابی با برنامه‌ریزی و نیز کسب مجوز کمیته ارتباطی آموزش پزشکی ابزارهای بسیار

انتهای پرسشنامه لاگ بوک بود که دانشجو نظر خود را در مورد روش بیان می‌کرد. ۴ سؤال در حیطه انگیزه و یادگیری، ۳ سؤال در حیطه نظارت، ۴ سؤال در حیطه نظم و ترتیب، ۴ سؤال در حیطه ارزشیابی، ۴ سؤال در حیطه رضایتمندی بود. این پرسشنامه با استفاده از مقیاس لیکرتی از صفر (اصلاً) تا ۴ (خیلی زیاد) نمره گذاری شد. تعدادی از سؤالات به صورت معکوس نمره گذاری گردید. برای تعیین روایی محتوایی ابزارها ۱۰ نفر از اعضای هیأت علمی آنها را بررسی نمودند و بعد از اصلاحات لازم و تأیید نهایی مورد استفاده قرار گرفت. برای پایایی درونی ابزار از شاخص همسانی درونی ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد و ضریب پایایی پرسشنامه $۰/۷۹۸$ گزارش شد که مؤید وجود پایایی مناسب ابزار سنجش بود.

پس از اتمام کارورزی بهداشت روان ۱، با استفاده از چک لیست، دانشجویان مورد ارزشیابی قرار گرفتند و سپس برگه‌های نظرسنجی توسط هر یک از دانشجویان تکمیل گشت. در ابتدای کارورزی بهداشت روان ۲، ابتدا نحوه کار با لاگ بوک و اهداف آن و شیوه ارزشیابی جدید در جلسه‌ای برای دانشجویان توضیح داده شد. سپس لاگ بوک‌ها در اختیار دانشجویان قرار گرفت. پس از اتمام کارورزی پرسشنامه نظرسنجی از شیوه جدید توسط آنان تکمیل گردید. جهت رعایت اصول اخلاقی، مجوز لازم برای انجام پژوهش از دانشکده پرستاری ارتش اخذ شد، از مدیران و مسئولین بیمارستانها و مراکز مربوطه جهت انجام پژوهش اجازه گرفته شد. همچنین، کلیه پرستاران به‌طور اختیاری در پژوهش شرکت کردند.

داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. برای مقایسه نمرات در دو روش لاگ بوک و سنتی از آزمون تی استفاده شد. به منظور آزمون نرمال بودن توزیع، از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده شد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۲۰ نفر شرکت کردند که از این تعداد ۱۰ نفر مرد و ۱۰ نفر زن بودند. میانگین سنی دانشجویان ۲۲ سال بود.

ارزیابی مقایسه شدند. برطبق یادداشت‌های دانشجویان اهداف یادگیری تأمین شده بود. نتایج به دست آمده نشان داد لاگ بوک به سه صورت مؤثر است: (۱) وسیله‌ای برای ارزشیابی پیوسته یادگیری گروه‌های کوچک؛ (۲) وسیله‌ای سریع و مداوم جهت تعامل بین دانشجویان و اساتید؛ و (۳) بازخوردهایی جهت ارزشیابی فعالیت‌های فراگیرنده [۸].

اما مطالعه‌ای نشان داد در بررسی اعتماد در ارزشیابی دانشجویان پزشکی، بین لاگ بوک روش ثبت اطلاعات تشخیصی که اساتید ارائه می‌دادند با آنچه دانشجویان ثبت می‌کردند همخوانی وجود نداشت. در واقع، دانشجویان تمام موارد مشاهده یا فعالیت‌های خود را یادداشت نمی‌کردند. بر این اساس، مشاهده دقیق و بازخورد مناسب از بیماران و توسط دانشجویان بسیار مهم است و باید مورد توجه قرار گیرد. البته این پژوهش، در مورد دانشجویان و دستیاران پزشکی انجام شده که اساتید کمتر بر اعمال دانشجویان تسلط دارند، در حالی که مربیان مامایی نظارت دقیق تری بر عملکرد دانشجویان دارند. به نظر می‌رسد استفاده از لاگ بوک نیاز به نظارت جدی تری داشته باشد. مطالعه دیگری نشان داد که تشویق و راهنمایی فوری، سبب تعامل جدی بین اساتید و دانشجویان شده و فضای مناسبی برای بازخورد ارزشیابی فعالیت‌های دانشجویان توسط مربیان فراهم می‌کند [۵].

در همین راستا یافته‌های مطالعه‌ای نشان داد ارتقای آموزش بالینی، تسهیل فرایند بازانديشي در دانش، ارائه بازخورد به فراگیران، کنترل دستیابی به اهداف، آگاه کردن دانشجویان از این که آیا آنها تجربه یا فرصت لازم برای دستیابی به اهداف عملی در طی یک دوره آموزشی پیدا کرده‌اند یا خیر؟ و همچنین ایجاد فرصت‌هایی برای مربیان و دانشجویان برای ارائه بازخورد فرایند آموزش پزشکی و تعامل بیشتر بین دانشجو و عضو هیات علمی به ویژه در گروه‌های کوچک آموزش در بالین از مزیت‌های به کاربردن لاگ بوک است. در مطالعه‌ای هم در انگلیس نشان داده شد که عدم تجانس اطلاعات جمع آوری شده لاگ بوک هر دانشجو، علی‌رغم جدول زمانی کاری

مفیدی هستند. در مطالعه ۵۰ مقاله چاپ شده از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۰۴ که به بررسی شکل و عملکرد لاگ بوک‌ها جهت تعیین اعتبار و روایی آنها پرداخت، مقالات در ۵ حیطه طبقه بندی شدند: (۱) توصیف و قابلیت اجرای لاگ بوک (۲۷ مقاله)، (۲) صحت و کامل بودن لاگ بوک (۱۴ مقاله)، (۳) سودمندی آموزش دانشجویان (۱۱ مقاله)، (۴) سودمندی برنامه ارزشیابی (۲۶ مقاله) و (۵) ارتباط فرایند اندازه گیری با روند کارورزی (۲ مقاله). نتایج بررسی این مقالات نشان داد دستیابی به سیستم لاگ بوک قابل اجرا و در دسترس، با اهداف مشخص، امکانپذیر است. گرچه دانشجویان معمولاً لاگ بوک را کامل نمی‌کنند مگر اینکه ملزم به تکمیل آن باشند. این مقالات حاکی است لاگ بوک‌هایی که اخیراً مورد استفاده بودند اعتبار و روایی کافی برای استفاده روتین اطلاعات در تغییر برنامه‌ها یا ارزیابی مجوزهای رسمی ندارند. بنابراین، لاگ بوک ایده آل باید ارزان، عملی و قابل قبول دانشجویان باشد و بتواند به جمع‌آوری سریع و دقیق اطلاعات مرتبط جهت تحلیل به موقع و بازخورد دانشجویان و مربیان کارورزی را در پی داشته باشد [۹].

مطالعه‌ای به بررسی این نکته که آیا لاگ بوک می‌تواند به عنوان یک عامل مفید انتقال دهنده بین دانشجویان و اساتید باشد، پرداخت. در این پژوهش لاگ بوک به عنوان بخشی از تکمیل برنامه آموزش پزشکی به وسیله اساتید پزشکی دانشگاه هنگ کنگ مورد استفاده قرار گرفت. همه دانشجویان سال سوم که در شروع کارورزی بیمارستان و خدمات سلامت بودند، لاگ بوک‌ها را دریافت کردند تا یادگیری و فعالیت‌های خود را در آن ثبت کنند. این لاگ بوک‌ها به طور خاص برای انعکاس فعالیت‌ها و بلوک یادگیری بالینی اساتید، یادگیری بیمارستانی، پروژه مراقبت بهداشتی و کل جلسات کلاس طراحی شده بود. در پایان هر بلوک آموزشی، فرصتی برای یادداشت این ارزیابی‌ها داده می‌شد. دانشجویان در همه قسمت‌های لاگ بوک بیش از ۲۰ ارزیابی وارد کردند. به طور انتخابی لاگ بوک‌هایی در پایان هر دوره انتخاب شدند و با رئیس دوره جهت

مشابه، نشان دهنده تجارب بسیار متفاوت آنهاست. یافته‌هایی در خصوص نحوه اجرای لاگ بوک نیز نشان می‌دهد حتی بعد از دو سال کاربرد این روش آموزشی مربیان و دانشجویان هنوز با نحوه استفاده از آن آشنایی کامل ندارند [۶].

در پژوهشی که بر ۱۸۰ زن باردار انجام شد به بررسی سودمندی لاگ بوک مادری پرداختند. در این مطالعه دو گروه مورد بررسی قرار گرفتند که گروه شاهد با استفاده از لاگ بوک مادری و گروه کنترل با کارت بارداری ساده ارزیابی شدند. لاگ بوک مادری شامل پروفایل مادری، تاریخچه فرد، حالات حاملگی اخیر، مدارک مراقبت بارداری، مراقبت دقیق از عوارض بارداری، وزن ننگار، مشاوره مراجعین، نتایج آزمایش‌های بارداری، سونوگرافی بارداری، راهنمای جداول غذایی و شرایط زایمان و مراقبت‌های روتین بارداری را در بر می‌گیرد. البته در این لاگ بوک عناوین آموزشی خاص برای افزایش آگاهی مادران و چگونگی برخورد با موارد اورژانس به طور مناسب آمده است که ماما و متخصص زنان پاسخگوی آنها بود. این عناوین تغییر در بدن مادر و ارگانهای مراقبت سلامت حاملگی، بیماری‌های رایج مادر، مراحل رشد جنین-زایمان، تغییرات پس از زایمان، مراقبت پس از زایمان و مراقبت از نوزاد را هم در بر

می‌گیرد. سؤال از کیفیت زندگی و سؤالات مربوط به عوارض بارداری نیز انجام شد. نتایج این مطالعه نشان داد بین دو گروه شاهد و کنترل در خصوص زایمان طبیعی، درد زایمان، عفونت بعد از زایمان، نتایج کیفیت زندگی در ابعاد روانی و فیزیکی خصوصاً در ابعاد روانی گروه شاهد بهتر از گروه کنترل بود. این تفاوت در ابعاد فیزیکی صرف کمتر بود. گرچه هیچ تفاوت معنی‌داری در اصطلاحات پره اکلامپسی، برگشت رحم و مرگ نوزاد در رحم وجود نداشت. با توجه به نتایج این مطالعه، استفاده از لاگ بوک مادر برای مراقبت‌های جامع مادران در موارد یاد شده مؤثرتر از کارت ساده بارداری بود [۱۰]. به نظر می‌رسد برای پاسخ به چالش‌های موجود بهترین راه برای نتیجه‌گیری انجام مطالعات مشابه با رفع موارد ضعف موجود است.

تکیه بر اطلاعاتی که از اظهار نظر دانشجویان به دست آمده است، ضعف اعمال نتایج برای بهبود وضعیت آموزشی که می‌تواند تأثیر مهمی بر نگرش دانشجویان داشته باشد و در نتیجه میزان دقت آنها را برای پاسخگویی به سؤالات کاهش دهد از جمله محدودیت‌های این مطالعه است.

References

- Motlagh FG, Karimi M, Hasanpour M. Iranian nursing students' experiences of nursing. *Iran J Nurs Midwifery Res.* 2012;17(2 Suppl 1):S107-S114.
- Seylani K, Negarandeh R, Mohammadi E. Iranian undergraduate nursing student perceptions of informal learning: A qualitative research. *Iran J Nurs Midwifery Res.* 2012;17(7):493-500.
- Tseng CN, Hsieh CJ, Chen KH, Lou MF. Comparative study of an externship program versus a corporate-academic cooperation program for enhancing nursing competence of graduating students. *BMC medical education.* 2013;13:108.
- Sabeti F, Akbari-nassaji N, Haghighey-zadeh MH. Nursing students' self-assessment regarding clinical skills achievement in Ahvaz Jundishapur University of medical sciences (2009). *Iranian journal of medical education.* 2011;11(5):506-515. [Persian]
- Ajh N. Evaluation of midwifery students in labor and delivery training: comparing two methods of logbook and checklist. *Iranian journal of medical education.* 2006;6(2):123-128. [Persian]
- Avizhgan M, Omid A, Dehghani M, Esmaeili A, Asilian A, Akhlaghi MR, et al. Determining minimum skill achievements in advanced clinical clerkship (externship) in school of medicine using logbooks. *Iranian journal of medical education.* 2011;10(5):543-551. [Persian]
- Mohammadi A, Khaghanizadeh M, Ebadi A, Amiri F, Raeisifar A. Log book; a method of evaluating education and feedback strategy in nursing. *Iranian journal of educational strategies.* 2010;3(1):41-45. [Persian]
- Patil NG, Lee P. Interactive logbooks for medical students: are they useful? *Medical education.* 2002;36(7):672-677.
- Denton GD, DeMott C, Pangaro LN, Hemmer PA. Narrative review: use of student-generated logbooks in undergraduate medical education. *Teaching and learning in medicine.* 2006;18(2):153-164.
- Beigi M, Javanmardi Z, Khani B, Safdari F. The effect of using maternal care log book on pregnancy outcome in clients referred to private gynecologists and midwives offices. *Iran J Nurs Midwifery Res.* 2011;16(3):222-226.

The effect of log book design and implementation on students' satisfaction and performance during a nursing internship course in a military psychiatric hospital

Azizi M¹, Barati H², Khamse F³, Barati M⁴, *Alizadeh A⁵

Abstract

Background: Log book is one of the useful methods for evaluation. Researches have shown that the evaluation of clinical process in nursing students is often accompanied with dissatisfaction. Due to deficiencies in the methods of clinical skills evaluation, the researchers decided to use log book as an appropriate method for evaluating of this group.

Materials and methods: Current quasi-experimental study was done in a military psychiatric hospital in 2014-2015. In this study, 20 nursing students were selected by available sampling method. After completing an internship course of the mental health-1, students' view was evaluated about the use of checklist. Then, in the internship course on the mental health-2, log book method was performed and a questionnaire was completed by participates. Data were analyzed using paired t-test by SPSS software.

Results: The mean and standard deviation of log book method (32.2 ± 3.27) and traditional (25.35 ± 8.78) method showed a significant difference between them ($t=3.489$, $p=0.002$).

Conclusion: Based on our findings, although students' scores in log book method were higher than the traditional method, the satisfaction from traditional method was more than the log book method. Therefore, a need for further studies and revisions is necessary in other training centers.

Keywords: Nursing Students, Satisfaction, Internship

1. Instructor, Department of psychological nursing, Nursing school, AJA University of Medical Sciences, Tehran, Iran

2. MSc in epidemiology, Yazd University of Medical Sciences, Yazd, Iran

3. Instructor, Department of psychological nursing, Nursing school, Baqiyatallah University of Medical Sciences

4. Assistant professor, Infectious Disease Research Center, AJA University of Medical Sciences, Tehran, Iran

5. MSc in clinical psychology, AJA University of Medical Sciences, Tehran, Iran
(*Corresponding author)
alizadeh8778@gmail.com